

UNIVERZITA KARLOVA V PRAZE

FAKULTA SOCIÁLNÍCH VĚD

Institut komunikačních studií a žurnalistiky

Katedra žurnalistiky

Radek Wiglasz

**Korupční aféra v první fotbalové lize
v agenturním zpravodajství ČTK a jeho
využití v deníku Sport a Hospodářských
novinách**

Bakalářská práce

Praha 2009

Autor práce: **Radek Wiglasz**

Vedoucí práce: **PhDr. Ludmila Trunečková**

Oponent práce:

Datum obhajoby: **2009**

Hodnocení:

Bibliografický záznam

WIGLASZ, Radek. *Korupční aféra v první fotbalové lize v agenturním zpravodajství ČTK a jeho využití v deníku Sport a Hospodářských novinách*. Praha: Univerzita Karlova, Fakulta sociálních věd, Institut komunikačních studií a žurnalistiky, Katedra žurnalistiky, 2009. 51 s. Vedoucí bakalářské práce PhDr. Ludmila Trunečková.

Anotace

Bakalářská práce „Korupční aféra v první fotbalové lize v agenturním zpravodajství ČTK a jeho využití v deníku Sport a Hospodářských novinách“ pojednává o zpravodajství těchto vybraných českých médií v kauze uplácení rozhodčích v nejvyšších českých fotbalových soutěžích. Zaměřuje se na to, jak se ve výběru agenturního servisu ČTK lišily Hospodářské noviny a Sport a do jaké míry tyto sdělovací prostředky využívaly agenturní servis. Zpravodajství těchto médií také porovnává chronologicky den po dni.

Vybraná média jsou různorodě zaměřena. Hospodářské noviny se orientují více na ekonomické zpravodajství, zatímco Sport přináší výhradně informace ze sportu. Práce proto také sleduje, jak se orientace těchto novin promítla do zpravodajství o korupčním skandálu.

Práce rovněž sleduje, jak se jednotlivá média vypořádala s touto unikátní situací, kdy mohla ve sportovním zpravodajství, které je ve většině případů dané a očekávatelné, využít prvků investigativní žurnalistiky.

Annotation

This bachelor thesis „Corruption scandal in first football league in news agency ČTK and its usage in newspapers Sport and Hospodarske noviny“ deals with reporting of the selected media of the cause of corrupting referees in the highest Czech football competitions. It focuses on differences in choice from news agency service of CTK between Hospodarske noviny and Sport and also how these news media used it. Thesis also chronologically compares news of these media day by day.

The selected media are orientated differently. Hospodarske noviny focused on business news, while Sport offers sport news only. That's why the thesis also traces how the news about this corruption scandal was affected by this orientation.

Also, sports news is mostly very steady and predictable but the thesis watches how the media could use investigative journalism in this unique case.

Klíčová slova

Fotbal, korupce, investigativní žurnalistika, zpravodajství, Česká tisková kancelář, Hospodářské noviny, Sport

Keywords

Football, corruption, investigative journalism, news, Czech news agency, Hospodarske noviny, Sport

Prohlášení

1. Prohlašuji, že jsem předkládanou práci zpracoval samostatně a použil jen uvedené prameny a literaturu.
2. Vlastní text práce bez anotací a příloh má celkem 71 594 znaků s mezerami, tj. 40 normostran.
3. Souhlasím s tím, aby práce byla zpřístupněna veřejnosti pro účely výzkumu a studia.

V Praze dne

Radek Wiglasz

Poděkování

Na tomto místě bych rád poděkoval vedoucí své práce PhDr. Ludmile Trunečkové za pomoc a inspiraci při tvorbě této práce a také své rodině a přátelům za podporu.

Obsah

ÚVOD	8
1. KORUPČNÍ AFÉRA VE FOTBALE	11
2. PROFILY SLEDOVANÝCH MÉDIÍ	13
2.1. ČTK	13
2.2. DENÍK SPORT.....	15
2.3. HOSPODÁŘSKÉ NOVINY	16
3. KORUPČNÍ AFÉRA VE ZPRAVODAJSTVÍ SLEDOVANÝCH MÉDIÍ	17
3.1. ČTK	17
3.2. DENÍK SPORT.....	20
3.3. HOSPODÁŘSKÉ NOVINY	21
4. SROVNÁNÍ ZPRAVODAJSTVÍ DENÍKU SPORT A HOSPODÁŘSKÝCH NOVIN SE SERVISEM ČTK	26
4.1. KAUKA SYNOT (1. 5. - 4. 8. 2004).....	26
4.1.1. <i>Využití servisu ČTK</i>	28
4.1.2. <i>Souhrn využití agenturního zpravodajství v tomto období</i>	31
4.2. KAUKA ŽIŽKOV (5. 8. 2004 – 8. 11. 2004)	32
4.2.1. <i>Využití servisu ČTK</i>	33
4.2.2. <i>Souhrn využití agenturního zpravodajství v tomto období</i>	35
4.3. AFÉRA BRABEC (9. 11. 2004 – 31. 12. 2004)	35
4.3.1. <i>Využití servisu ČTK</i>	37
4.3.2. <i>Souhrn využití agenturního zpravodajství v tomto období</i>	38
4.4. POSLEDNÍ MĚSÍCE AFÉRY (1. 1. 2004 – 30. 7. 2005).....	38
4.4.1. <i>Využití servisu ČTK</i>	41
4.4.2. <i>Souhrn využití agenturního zpravodajství v tomto období</i>	43
ZÁVĚR	43
RESUMÉ	45
SUMMARY	46
POUŽITÁ LITERATURA	48
PRAMENY	48

Úvod

Korupční aféra ve fotbalové lize byla jedním z největších případů odhalení uplácení v České republice za několik posledních let. Důležitou roli v něm hrála také média, která tento případ bedlivě sledovala od jeho počátku až do konce. Z tohoto důvodu jsem si vybral za téma své bakalářské práce prezentaci právě této úplatkářské aféry ve sdělovacích prostředcích.

Na rozdíl od většiny sportovních událostí, které jsou předem očekávatelné a dané, museli novináři vnést do zpravodajství o případu prvky investigativní žurnalistiky, které jsou typičtější spíše pro domácí zpravodajství. Získávali tak některé informace, které byly pro další vývoj kauzy podstatné, jako například přepisy odposlechů nebo zajímavé údaje z průběhu policejního vyšetřování.

Hlavní roli v průběhu celé kauzy však hrály odposlechy. Díky jejich zveřejnění v médiích nabralo vyšetřování případu větší obrátky, a vedení svazu nemohlo strkat hlavu do písku tak, jako v jeho úvodu, a muselo jej začít řešit. Vliv odposlechů v této kauze se v poslední době stal také jedním z argumentů médií v boji proti takzvanému „náhubkovému zákonu“¹, který zakazuje novinářům zveřejňovat jakékoliv informace o obětech trestných činů včetně právě odposlechů. Lze se totiž domnívat, že pokud by zákon platil již tehdy, nemuseli být všichni aktéři odhaleni a potrestáni. I když ve všech případech tento mediální tlak výsledky nepřinesl. V kauze Sparty Praha otiskly noviny řadu materiálu, který vypovídal jasně o podílu klubu na uplácení rozhodčích, přesto nebyl tento tým potrestán a osoby v této aféře zapletené působí ve významných funkcích v českém fotbale nadále.

¹ viz §8c zákona 141/1961 Sb. o trestním řízení soudním, který říká: „Pokud tento zákon nebo zvláštní právní předpis nestanoví jinak, nikdo nesmí bez souhlasu osoby, které se takové informace týkají, zveřejnit informace o nařízení či provedení odposlechu a záznamu telekomunikačního provozu podle § 88 nebo informace z něj získané, údaje o telekomunikačním provozu zjištěné na základě příkazu podle § 88a, nebo informace získané sledováním osob a věcí podle § 158d odst. 2 a 3, umožňují-li zjištění totožnosti této osoby a nebyly-li použity jako důkaz v řízení před soudem.“

Ve své práci porovnávám obsah zpravodajství o této aféře ve třech médiích v období od 1. května 2004, kdy kauza odstartovala, do 27. července 2005, kdy Disciplinární komise Českomoravského fotbalového svazu případ uzavřela.

Prvním sledovaným médiem je Sport, jediný český čistě sportovní deník, u něhož se dá předpokládat, že k aféře nabídl nejvíce informací. V posledních letech se však především v souvislosti se změnou majitelů začíná jeho zpravodajství přibližovat bulváru, ať už jde o grafickou podobu úvodní strany, titulky jednotlivých článků nebo jejich obsah.

Druhým jsou Hospodářské noviny, které jsou zaměřeny spíše na náročnější čtenáře, především z řad podnikatelů a byznysmenů. Často se také zabývají kauzami souvisejícími s korupcí. V redakci deníku působila v té době navíc řada známých investigativních novinářů v čele se Sabinou Slonkovou. Lze tudíž předpokládat, že vzhledem ke své orientaci budou Hospodářské noviny na případ nahlížet z ekonomické stránky a vzhledem ke zkušenostem redaktorů s podobnými tématy nebudou mít problém se sháněním důvěrných informací k případu.

Posledním sledovaným médiem je Česká tisková kancelář. V době korupční aféry byla tato veřejnoprávní instituce jedinou univerzální tiskovou agenturou v České republice. Jedním z jejích úkolů je nabízet zpravodajství o všem podstatném, co se děje v České republice. Zpravodajství ČTK přebírá řada tuzemských médií a bude zajímavé sledovat, které informace si z jejího servisu výše zmíněné sdělovací prostředky k aféře vybraly.

Ke své práci jsem využil nejprve Infobanku ČTK, v níž jsem fulltextově vyhledal všechny články, které vydala o korupční aféře. Následně jsem v Národní knihovně prošel vydání Hospodářských novin ve sledovaném období, zjistil, jaké zprávy v nich k případu vyšly, a stáhnul jsem si je v elektronické podobě z webových stránek www.ihned.cz. Posléze jsem vyhledal rovněž v Národní knihovně články, které vydal ke kauze Deník Sport. Nakonec jsem chronologicky porovnával, jak se zpravodajství v těchto médiích v jednotlivých dnech lišilo a jaké zprávy tato periodika využívala z ČTK.

Cílem práce je popsat, zda a jak se ve výběru agenturního zpravodajství o tomto skandálu projevilo zaměření jednotlivých periodik a prostor, který sportu ve svých vydáních věnují. Rovněž bude sledovat odlišnosti ve vlastním zpravodajství periodik, jaké jiné zdroje kromě agentury ke svým článkům využívala a jaký v nich byl poměr mezi agenturním a vlastním zpravodajstvím.

V úvodních dvou kapitolách rekapituluji korupční aféru a představuji všechny sledované sdělovací prostředky. V následující části pak hodnotím jejich činnost v celé aféře, především z kvantitativního hlediska, což doprovázím i grafy. Poté již následuje srovnání zpravodajství o skandálu jednotlivých médií ve čtyřech obdobích, do kterých jsem aféru rozdělil, a jejich využití agenturního zpravodajství ČTK.

1. Korupční aféra ve fotbale

Policejním zásahem na benzínové čerpací stanici u Vyškova 30. dubna 2004 odstartovala největší aféra v dějinách českého fotbalu. Policie tehdy zatkla sportovního manažera fotbalového klubu 1. FC Synot Jaroslava Hastíka a rozhodčího Stanislava Hrušku při předání úplatku ve výši 175 000 Kč za ovlivnění utkání první ligy mezi uherskohradištským Synotem a pražskou Spartou.

Zpočátku se sice zdálo, že jde pouze o jednorázovou záležitost, která je spojena nejspíše se sázením, jelikož tehdejší majitelé klubu 1. FC Synot, rodina Valentů, vlastní sázkovou společnost Synot Tip. Policie však brzy informovala o tom, že vyšetřuje další případy ovlivňování duelů nejvyšší fotbalové soutěže a také některé zápasy druhé ligy. O tři měsíce později byl obviněn další klub Viktoria Žižkov a její sportovní manažer Ivan Horník. Motiv sázení se ukázal jako lichý a vyšlo najevo, že podplácení je v českém fotbale zcela běžnou praxí, jak tvrdili někteří lidé už v roce 2003 po zveřejnění reportáže v České televizi o korupci v nižších soutěžích na Nymbursku.

Policie získala většinu důkazů o těchto praktikách díky odposlechům telefonátů, jejichž počet s přibývajícím časem neustále narůstal a do sítě se chytala další a další jména. Právě média sehrála v tomto případě velkou roli. Nestává se často, aby se ve sportovních zprávách objevovaly prvky investigativní žurnalistiky a věnovala se jim tato skupina novinářů. Díky tomu, že se jim podařilo získat přepisy odposlechů, urychlilo se vyšetřování kauzy v rámci fotbalového svazu a zvýšil se i tlak na jeho přední představitele.

Odposlechy usvědčily z účasti v celé kauze i místopředsedu ČMFS a tehdejšího šéfa komise rozhodčích Milana Brabce, který si pravidelně telefonoval se sportovním manažerem Viktorie Žižkov Ivanem Horníkem a konzultoval s ním nasazení rozhodčích na zápasy tohoto pražského klubu. Zveřejnění těchto odposlechů v médiích vedlo k tomu, že Milan Brabec po mediálním tlaku odstoupil z funkce a byl potrestán Disciplinární komisí ČMFS.

Právě disciplinárka v čele s jejím předsedou Alexandrem Károlyim trestala funkcionáře, sudí a delegáty zapletené v kauze nejtvrďšími možnými tresty v rámci

fotbalového hnutí. I když podle názoru veřejnosti byly sankce relativně nízké v porovnání s podobnými případy v zahraničí. I díky tomuto případu pak došlo ke změně disciplinárního řádu a přitvrzení postihů za podobné činy. Na tuto aféru se však už nevztahovala. Rozporuplnou roli v ní však hrála Odvolací a revizní komise ČMFS, která některé tresty zrušila nebo zmírnila, i když odposlechy hovořily jednoznačně proti těmto omilostněným jedincům.

Aféra se postupně dotkla většiny tehdy pískajících rozhodčích, asistentů a některých delegátů, včetně takových mezinárodně známých jmen jako byl pomezní sudí Evžen Amlera, účastník MS ve fotbale v roce 2002 v Jižní Koreji a Japonsku, nebo Michal Beneš. V důsledku kauzy byly vyměněny také komise rozhodčích a delegátů. Ačkoliv většina Výkonného výboru ČMFS odmítla vyvodit z této kauzy důsledky, přiznat osobní zodpovědnost a odstoupit, někteří, jako například předseda ČMFS Jan Obst, už na další valné hromadě ČMFS nekandidovali.

Potrestány byly nakonec kluby 1. FC Synot (dnešní 1. FC Slovácko) a Viktoria Žižkov odečtením dvanácti bodů v další sezóně, FC Vítkovice odečtením devíti bodů a Slovan Liberec a SFC Opava odečtením šesti bodů. Policie sice vyšetřovala i další týmy včetně pražské Sparty, ale nakonec tyto případy odložila pro nedostatek důkazů. Ačkoliv v případě Sparty vzbudil tento krok kontroverzní reakce vzhledem v médiích zveřejněným odposlechům, ve kterých se tehdejší sportovní ředitel Sparty Miroslav Pelta zmiňoval ve smyslu, že si Sparta měla pojistit u rozhodčích vítězství v předchozím ligovém ročníku.

Svazem potrestaných rozhodčích, delegátů a dalších funkcionářů bylo na tři desítky. Další osoby byly obžalovány a potrestány soudy. Někteří však potrestání, jak soudy, tak disciplinární komisí unikli, ačkoliv je jejich účast na aféře díky odposlechům takřka neoddiskutovatelná,

Korupce ve fotbale tak výrazně otřásla nejpopulárnějším sportem u nás a vedla ke změnám v čele svazu. Více než rok byla aféra jedním z hlavních témat sportovních rubrik českého tisku a dalších médií. Kritici však tvrdí, že ve skutečnosti došlo pouze ke kosmetickým změnám. Potrestány byly podle nich pouze mezi funkcionáři

neoblíbené kluby, zatímco velké ryby unikly a uplácí se dál, jen v menší míře a daleko bezpečnějšími způsoby.

Na základě policejních odposlechů z této aféry vznikla i populární divadelní hra Petra Čtvrtníčka a Jiřího Lábuse pod titulem *Ivánku, kamaráde, můžeš mluvit?*

2. Profily sledovaných médií

2.1. ČTK

Československá tisková kancelář, na jejíž tradici Česká tisková kancelář navazuje, vznikla 28. 10. 1918 v den vzniku samostatného československého státu a byla státní tiskovou agenturou. Česká tisková kancelář vznikla roku 1992 zákonem 517/1992 Sb. o České tiskové kanceláři. ČTK je veřejnoprávní národní tiskovou agenturou, jež „poskytuje službu veřejnosti šířením slovního a obrazového zpravodajství z České republiky a ze zahraničí.“²

ČTK hradí svůj provoz z podnikatelské činnosti, především výnosu prodeje zpravodajství a dalších služeb. Podle zákona může využívat také státních dotací, od roku 1996 o ně však nepožádala a hospodaří v zisku. Na rozdíl od dalších českých veřejnoprávních institucí, České televize a Českého rozhlasu, není tedy financovaná z koncesionářských poplatků, což jí dává jistou míru nezávislosti na politické reprezentaci.

ČTK podléhá kontrole sedmičlenné Rady ČTK, kterou volí Poslanecká sněmovna Parlamentu ČR na pětileté období, přičemž radní může být zvolen maximálně ve dvou po sobě jdoucích obdobích. Rada si ze svého středu volí předsedu. Úkolem rady je jmenovat na šestileté období generálního ředitele ČTK, případně jej má právo i odvolat. Rada dále schvaluje rozpočet a statut agentury, rozhoduje o stížnostech na ni vznesených, a pokud o ně ČTK požádá, kontroluje i využití státních dotací. Současným ředitelem ČTK je JUDr. Milan Stíbrál, který zastává tuto funkci již od roku 1993.

² § 2, odstavec 2 zákona č. 517/1992 Sb. o České tiskové kanceláři

ČTK je národní tiskovou agenturou, jejímž úkolem je dle litery zákona „poskytovat a přinášet objektivní a všestranné informace pro svobodné vytváření názorů“.³ K tomuto účelu vytvořila síť domácích a zahraničních zpravodajů a čerpá rovněž ze zpravodajství významných světových agentur, jakými jsou Reuters, AFP nebo AP. Celkem má téměř 400 zaměstnanců, z toho 260 redakčních pracovníků v 16 domácích odbočkách a také zahraniční zpravodaje v 9 zemích.⁴ ČTK poskytuje svůj servis v češtině, slovenštině a angličtině.

ČTK poskytuje informační servis téměř všem českým médiím, klienty má však například i na Slovensku. Odběratelům nabízí slovní zpravodajství, fotografie, infografiku a také zvukové zpravodajství a od roku 2006 i službu videozpravodajství. Rovněž spravuje a nepřetržitě aktualizuje nejrůznější firemní či dokumentační databáze s faktografickými údaji o podnicích, významných osobnostech a státech. Od roku 1988 archivuje ČTK veškeré zpravodajství v počítačové Infobance.

Již od samotného vzniku ČTK se předpokládalo, že veřejnoprávní statut agentury je dočasný a v budoucnu proběhne její privatizace, čemuž se nebrání ani samotná ČTK. Jednou z možných variant je ta, že většinu agentury by vlastnili její významní odběratelé. Ačkoliv se o privatizaci diskutuje již od jejího vzniku a několikrát chybělo jen málo k jejímu schválení, zůstává ČTK nadále veřejnoprávní organizací.

Sportovní redakce je jednou z deseti redakcí ČTK a v současnosti ji vede Ladislav Josef. Tato redakce pokrývá všechny důležité sportovní akce odehrávající se v České republice, věnuje se i zahraničním soutěžím s účastí českých sportovců a také událostem velkého významu, jakými jsou olympijské hry, mistrovství světa, mistrovství Evropy a podobně. Kromě tohoto zpravodajství nabízí i informace o tiskových konferencích, různá prohlášení nebo přehled zápasů a statistické údaje. V rámci fotbalu vždy pokrývá všechny zápasy nejvyšší fotbalové soutěže, zápasy reprezentace a zákulisní dění.

³ §2, odstavec 1 zákona 517/1992 Sb. o České tiskové kanceláři

⁴ viz Výroční zpráva o činnosti a hospodaření České tiskové kanceláře v roce 2007

Sportovní redakce vytvořila databáze Fotbal – liga a Fotbal – reprezentace, ve kterých klienti najdou veškeré údaje o českých i zahraničních klubech, hráčích, zajímavé statistické údaje a přehled všech českých reprezentantů od roku 1993. V současnosti se o tyto databáze stará dokumentační redakce, která připravuje také databáze Sporty s přehledem důležitých statistik a informací z ostatních sportovních odvětví. V roce 2007 vydala sportovní redakce 42 543 zpráv⁵.

2.2. Deník Sport

Deník Sport, jediný deník v České republice, který se věnuje pouze sportu, vyšel poprvé 3. ledna 1953 tehdy ještě jako Československý sport. V roce 1991 zkrátil název na Sport, v té době ho vydávala společnost Československý Sport, s.r.o.

V roce 2001 získalo většinový podíl v této společnosti vydavatelství Ringier, které se od roku 2003 stává jediným vlastníkem deníku. S přechodem pod tento švýcarský vydavatelský dům, který u nás vydává mimo jiné deníky Blesk, Aha a týdeník Reflex nebo čtrnáctideník ABC, souvisí i bulvarizace titulní stránky a obsahu. Rovněž začaly být z deníku vytlačovány informace o menšinových sportech, proti čemuž představitelé takto dotknutých svazů vehementně protestovali.

Sport v současnosti sestává ze dvou sešitů, z nichž jeden se věnuje fotbalu a druhý hokeji a dalším sportům. Pouze v době konání velkých sportovních akcí se jejich zaměření mění. Sport vychází od pondělí do soboty, přičemž od září 2005 jej doplňuje po vzoru Nedělního Blesku také Nedělní Sport. V pátek vychází s barevnou magazínovou přílohu Sport Magazín.

Výraznou převahu na stránkách Sportu mají hlavně dva nejoblíbenější sporty v Česku – fotbal a hokej. Menší část pak zabírá motorismus, kolektivní a sezónní sporty. Kromě toho je zde velké množství rozhovorů, analýz a také prostor pro názory slavných sportovních osobností a také čtenářů. Deník Sport má i své internetové stránky www.deniksport.cz, které jsou neustále aktualizovány a čtenáři zde najdou i archiv starších vydání.

⁵ viz Výroční zpráva o činnosti a hospodaření České tiskové kanceláře v roce 2007, s. 4

Průměrný prodaný náklad v únoru 2009 činil 56 871 kusů, přičemž nejlépe se deník prodává v pondělí, kdy shrnuje sportovní dění uplynulého víkendu, a v pátek, kdy obsahuje již zmíněný Sport Magazín. V obou případech činí počet prodaných kusů více než 69 000.⁶ Průměrný prodaný náklad ve sledovaném období od května 2004 do července byl 68433⁷ výtisků. Šéfredaktorem Sportu je v současnosti Lukáš Tomek, který v květnu 2009 nahradil Zbyška Pechra, jenž redakci vedl i po celou dobu korupční aféry. Sport má kromě hlavní redakce v Praze ještě tři krajské pobočky v Brně, Ostravě a ve Zlíně.

2.3. Hospodářské noviny

Hospodářské noviny poprvé vyšly 14. dubna 1957 jako ekonomický týdeník ÚV KSČ. Na sklonku roku 1989 přecházejí pod nakladatelství Economia a od 21. 5. 1990 se stávají deníkem, jehož podtitul zní: deník pro politiku a ekonomiku. Po rozdělení Československa vznikla na Slovensku pod hlavičkou vydavatelství Ecopress, které je dceřinou společností Economie, jejich slovenská mutace Hospodářské noviny.

Nakladatelství Economia patřilo od roku 1994 do srpna roku 2008 německé společnosti Verlagsgruppe Handelsblatt, nyní je vlastní prostřednictvím firmy Respekt Media český miliardář Zdeněk Bakala. Hospodářské noviny tak patří do mediální skupiny titulů, jako jsou například týdeníky Ekonom, Marketing & Media či Respekt. Jedním z akcionářů Economie je také ČTK, která vlastní 11% akcií.

Hospodářské noviny se orientují především na čtenáře z řad živnostníků a finančního sektoru. Deník vychází každý den od pondělí do pátku a skládá se ze základního šestnáctistránkového sešitu a ze stejně rozsáhlé části Finance a trhy. Každý pátek od května 2001 obsahuje také magazínovou přílohu Víkend. Ve středu je součástí Hospodářských novin IN Magazín, zaměřený na volný čas, gastronomii

⁶ Údaje podle ABC ČR za únor 2009

⁷ Průměr údajů ABC ČR v období květen 2004 až červenec 2005

a cestování. Desetkrát do roka pak v jejich rámci vychází barevný lifestylový magazín Proč ne?!, zaměřený především na movitější čtenáře.

Průměrný prodaný náklad v únoru 2009 činil 56 860 kusů, přičemž nejlepší prodejnost má právě díky magazínu Víkend v pátek, kdy činí až 67 442 výtisky⁸. Ve sledovaném období od května 2004 do července 2005 byl průměrný prodaný denní náklad 64645 kusů⁹. V současnosti je šéfredaktorem novin od října 2005 Petr Šimůnek. Od 18. května 2009 změnily Hospodářské noviny výrazně svou grafickou podobu a částečně také obsah, který se nyní více orientuje na analýzy ze světa obchodu a půjde více do hloubky. S touto změnou souvisí úzce i proměna sportovního zpravodajství, kterému bude věnována už jen jedna stránka denně, zatímco v pondělním vydání, které je z hlediska víkendových sportovních akcí nejdůležitější, celých pět stran.¹⁰

V době korupční aféry byl šéfredaktorem Hospodářských novin Roman Gallo a vedoucím sportovní rubriky Josef Káninský. Nyní vede sport Ondřej Neumann. Hospodářské noviny charakterizují svou sportovní rubriku sloganem „sport v souvislostech“, takže se zde objevují především analýzy, souhrny a komentáře ke sportovním událostem.

3. Korupční aféra ve zpravodajství sledovaných médií

V této kapitole jsem se zaměřil na to, jak vypadalo zpravodajství o korupční aféře v jednotlivých médiích v celém sledovaném období od května 2004 do července 2005 z hlediska obsahu a četnosti produkce i žánrového zaměření.

3.1. ČTK

Jelikož agenturní zpravodajství vychází nepřetržitě, informovala ČTK o aféře už od jejího počátku, tedy od chvíle, kdy policie v sobotu 1. května 2004 oznámila zatčení

⁸ Údaje podle ABC ČR za únor 2009

⁹ Průměr údajů ABC ČR v období květen 2004 až červenec 2005

¹⁰ HN. *Zítřejší vyjdou poprvé nové Hospodářské noviny. Podívejte se, jak se změní* [online]. Aktualizováno. Ihned.cz, 14. 5. 2009 00:03 , 17. 5. 2009 13:17 [cit. 2009-05-17]. Dostupný z WWW: <<http://domaci.ihned.cz/c1-37065860-zitra-vyjdou-poprve-nove-hospodarske-noviny-podivejte-se-jak-se-zmeni>>.

sportovního manažera fotbalového klubu 1. FC Synot Igora Hastíka a rozhodčího Stanislava Hrušky.

ČTK se v této kauze spoléhala na rozsáhlou síť tuzemských zpravodajů. Většina produkce vyšla v rámci sportovní redakce. V domácí redakci vyšly v srpnu 2004 pouze dvě zprávy týkajícího se toho, že mezi obviněnými sudími je i příslušník policie Pavel Pukovec. Jednu zprávu připravili rovněž zahraniční zpravodajové ČTK. Jednalo se o příspěvek ze 4. května 2004, který pojednával o tom, jak je v jiných zemích řešeno propojení sázkových firem se sportovními kluby a ligovými soutěžemi.

Během celého sledovaného období vyšlo v agenturním servisu ČTK k úplatkářskému skandálu ve fotbale 351 příspěvků označených klíčovými slovy¹¹ „fotbal“ a „korupce“. Nejvíce zpráv věnovaných aféře vydala ČTK v jejím počátku v květnu 2004, kdy jich uveřejnila 68, což tvořilo celou čtvrtinu veškeré její produkce k této kauze. Od června do září přichází pozvolný pokles, kdy k tématu vycházelo v průměru 20 zpráv měsíčně. Významný vzestup nastal v listopadu 2004, kdy byly uveřejněny přepisy odposlechů, které dokazovaly podíl místopředsedy ČMFS Milana Brabce v této aféře. Od prosince však nastává pokles produkce a od ledna 2005 nabízela agentura svým odběratelům k tomuto tématu v průměru něco málo přes deset příspěvků měsíčně.¹²

Většina materiálu vydaného ČTK k tomuto případu byly standardní zprávy. Druhým nejčastějším žánrem byla fleš¹³, ve které agentura oznamovala hlavně potrestání činovníků, či že je obviněn anebo omilostněn další klub. Velice časté byly i kompiláty o informacích, které získala jiná média. Jejich podíl na celkové produkci byl

¹¹ Smyslem systému klíčových slov je utřídit zpravodajství v databázích a umožnit vyhledávání dokumentů v Infobance. Viz ŠMÍD, Milan, TRUNEČKOVÁ, Ludmila. *Novinář a jeho zdroje v digitální éře*. 1. vyd. Praha : Nakladatelství Karolinum, 2009. ISBN 978-80-246-1661-2. s. 144.

¹² viz graf č. 1 a tabulka č. 1

¹³ Fleš je zpráva v rozsahu několika řádků, která oznamuje jako první novou významnou skutečnost. Viz ŠMÍD, Milan, TRUNEČKOVÁ, Ludmila. *Novinář a jeho zdroje v digitální éře*. 1. vyd. Praha : Nakladatelství Karolinum, 2009. ISBN 978-80-246-1661-2. s. 156.

asi desetiprocentní. Zbýlý materiál pak tvořily profily¹⁴ v kauze zapletených osob a klubů, shrnutí¹⁵ mapující chronologicky celý průběh aféry nebo jednotlivých dnů a avíza¹⁶ upozorňující na tiskové konference k případu.¹⁷

Téměř 70% publikovaného materiálu mělo prioritu¹⁸ 3, prioritu 2 měla 12% zastoupení a šlo výhradně o fleše, stejným procentem byly zastoupeny informace s prioritou 4 a zbytek tvořily příspěvky s prioritou 5, reprezentované především profily a avízy. Blesková zpráva s nejvyšší prioritou 1 se v rámci kauzy neobjevila ani jednou z důvodu, že sportovní servis tento typ zprávy vůbec nepoužívá.¹⁹

V celkovém pohledu na činnost ČTK v aféře se dá usoudit, že se agentura zaměřila zejména na činnost orgánů, které případ vyšetřovaly a vyhodnocovaly, tedy Policie ČR a Českomoravského fotbalového svazu, a uveřejňování informací o dalších obviněných s jejich profily. Svým klientům tak nabízela podpůrný materiál o tom, jak kauza probíhá, a záleželo už pak jenom na jednotlivých médiích, jestli jim nabízený rozsah stačí, nebo jej doplní vlastními informacemi.

¹⁴ Jako profil se označují faktograficky nasycené texty, které rekapituluji vývoj osobnosti či události, např. kariéru politika, umělce, sportovce, mužstva, ocitnuvších se v centru pozornosti – při nástupu do funkce či odchodu z ní, při dosažení mimořádného úspěchu. Viz TRUNEČKOVÁ, Ludmila. Agenturní zpráva a její varianty. In OSVALDOVÁ, Barbora, et al. *Zpravodajství v médiích*. 1. vyd. Praha : Nakladatelství Karolinum, 2001. s. 54. ISBN 80-246-0248-2.

¹⁵ Shrnutí v podobě obsažné agenturní zprávy rekapituluje nejdůležitější momenty, podstatné peripetie vývoje popsané události a je její nejkomplexnější verzí. Viz ŠMÍD, Milan, TRUNEČKOVÁ, Ludmila. *Novinář a jeho zdroje v digitální éře*. 1. vyd. Praha : Nakladatelství Karolinum, 2009. ISBN 978-80-246-1661-2. s. 158.

¹⁶ Avízo je sdělení určené hlavně novinářům, případně dalším abonentům servisu, které upozorňuje na akce předem ohlášené tiskové agentuře. Viz ŠMÍD, Milan, TRUNEČKOVÁ, Ludmila. *Novinář a jeho zdroje v digitální éře*. 1. vyd. Praha : Nakladatelství Karolinum, 2009. ISBN 978-80-246-1661-2. s. 158.

¹⁷ viz graf č. 2

¹⁸ Agentura význam a důležitost každé jednotlivé zprávy klasifikuje na několikastupňové škále, jelikož v agenturním servisu neexistuje vztah mezi významem sdělení a jeho pořadím, zařazením v servisu. Viz ŠMÍD, Milan, TRUNEČKOVÁ, Ludmila. *Novinář a jeho zdroje v digitální éře*. 1. vyd. Praha : Nakladatelství Karolinum, 2009. ISBN 978-80-246-1661-2. s. 146.

¹⁹ viz graf č. 3

3.2. *Deník Sport*

První informace o začínající aféře v českém fotbale se objevily hned v pondělí 3. května. V rámci aféry přinesl Sport svým čtenářům velké množství materiálu díky své rozsáhlé síti tuzemských sportovních zpravodajů.

Na rozdíl od většiny jiných médií nemusel díky dostatečnému rozsahu novin počet zpráv věnovaný aféře omezovat ani v dobách konání dalších velkých sportovních akcí, takže byl schopen pokrýt celý průběh z vlastních zdrojů v plném rozsahu. Celkem vyšlo ve Sportu během sledovaných čtrnácti měsíců k aféře 659 článků. Nejvíce hned v jejím úvodu v květnu 2004, kdy jich vyšlo 137, což činilo asi pětinu celkové produkce ke kauze. V červnu následoval pokles, ale hned v červenci, když se začaly objevovat indicie o dalších možných obviněných a kauza začala být řešena u Disciplinární komise ČMFS, jejich počet vzrostl na 88. Poté následoval další drobný pokles až do listopadu 2004, kdy se materiálu objevilo opět více díky prokázané účasti Milana Brabce v aféře. Počet zpráv se pak od začátku roku 2005 držel na úrovni přes 20 zpráv měsíčně. Poslední vzestup nastal v květnu, kdy Sport získal přepisy odposlechů, které měly dokazovat, že uplácela zřejmě i Sparta a výrazně se této aféře věnoval. V každém z posledních dvou sledovaných měsíců už vyšlo pouze přes deset zpráv.²⁰

Z celkového počtu 337 vydání byla zmínka o aféře ve 207 z nich. Na titulní straně se pak objevila 78krát, z toho 31krát jako otvírák celého čísla. Ovšem jak už bylo zmíněno v úvodu práce, titulky byly často bulvární, senzacechtivé a občas lehce zavádějící. Příkladem mohou být titulky „Policie prý jde po čtrnácti klubech: Apokalypsa!“ z 15. května 2004, „Proč nedali Damkové“ z 9. července 2004 nebo z 11. listopadu 2004, který zněl „Jako kůl v plotě!“ Vlastní zpravodajství tvořilo 92 % veškerého vydaného materiálu, zbytek obstaraly informace převzaté z agentury ČTK či jiných českých médií.

Kromě zpravodajského materiálu, kterého byla většina, měly velký prostor také rozhovory s aktéry kauzy, kterých bylo 14% a pak názory, které tvořily 17 % celkové

²⁰ viz graf č. 1 a tabulka č. 1

produkce k aféře. Kromě nich se také objevovaly ankety mezi osobnostmi či čtenáři a rovněž infoboxy. Naopak telegrafických zpráv o aféře bylo jen minimální množství.²¹

Deník Sport se korupční aféře věnoval na svých stránkách opravdu pečlivě od jejího začátku až do konce a během sledovaného období to pro něj bylo jedno z nejdůležitějších témat. Čtenářům se snažil nabídnout ucelený pohled na to, jaké důsledky měla aféra ve svazových strukturách, v jednotlivých obviněných klubech a také na průběh fotbalových soutěží v Česku. Přispělo k tomu i velké množství rozhovorů, nejen s jejími aktéry, ale i se sportovci, kteří už svou kariéru zakončili nebo působí v zahraničí nebo i reportáží z průběhů jednání disciplinární komise, po kterých vždy nabídl pohledy potrestaných i předsedy disciplinárky na výši sankcí. Rovněž zveřejnění odposlechů pomohlo kromě zvýšení prodejnosti novin i k lepší orientaci čtenářů v aféře a jak už bylo řečeno, vytvořilo rovněž veřejný tlak na některé orgány, které se kauzou zaobíraly.

3.3. *Hospodářské noviny*

Hospodářské noviny se uplácení ve fotbale věnovaly od počátku kauzy, tedy od 3. května 2004 a to nejen na sportovních stránkách, ale i na úvodních stránkách novin v rámci rubriky Agenda, ve které se věnují aktuálním domácím i zahraničním problémům.

Na počtu zpráv o aféře se také v některých obdobích negativně projevil omezený prostor věnovaný sportu v Hospodářských novinách, obzvláště v případě prvních tří měsíců, kdy probíhal hokejový šampionát v ledním hokeji v České republice, následně mistrovství Evropy ve fotbale v Portugalsku a konečně letní olympiáda v Aténách.

Od května 2004 do července 2005 vyšlo k tématu korupce ve fotbale v Hospodářských novinách 139 článků, z nich 38, tedy více než čtvrtina, hned v prvním měsíci. Následující měsíc počet materiálu razantně klesl a pohyboval se kolem deseti měsíčně. V posledních třech měsících roku 2004 došlo k malému nárůstu, v této době končilo totiž vyšetřování policie a některé případy zamířily k soudu. Rovněž se

²¹ viz graf č. 4

prokázalo, že v kauze byl zapleten i místopředseda svazu Milan Brabec. Od ledna 2005 se však informace omezily většinou na zprávy z agentur o trestech a dalších odhalených případech.²²

Z celkového počtu 316 vydání ve sledovaném období byla alespoň jedna zmínka o aféře v 99 číslech, tedy průměrně v každém třetím výtisku. Na titulní straně se pak objevila celkem šestnáctkrát, z toho osmkrát už právě v květnu 2004.

Celá čtvrtina zpráv o skandálu byla v novinách ve formě krátkých telegrafických zpráv z ČTK. Prostor zde dostaly také názory a komentáře redaktorů či známých osobností, jako například právníka Tomáše Sokola, a jejich podíl byl desetiprocentní. Zajímavé je, že v Hospodářských novinách nevyšlo k aféře moc rozhovorů. Celkem jich bylo 5, což činí asi 4 % celé produkce.²³

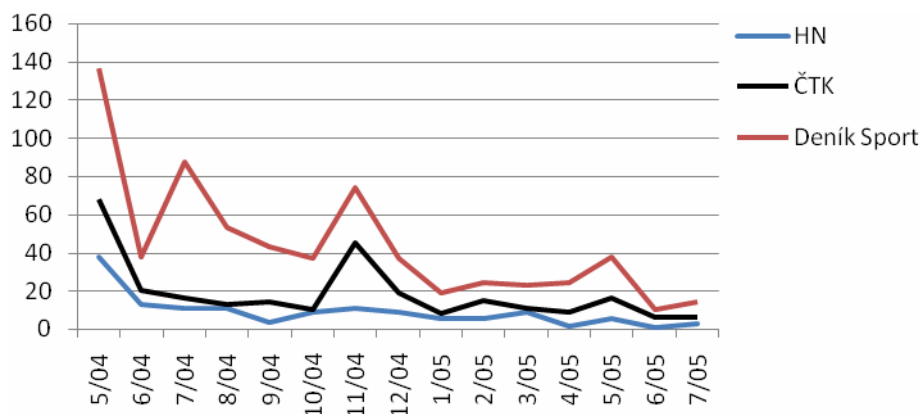
Poměr agenturních zpráv k vlastním byl velmi vyrovnaný. Materiálu, u kterého byl označen za autora redaktor Hospodářských novin, bylo 55 %, zatímco převzatého z ČTK (až na jeden případ, kdy byl otištěn zkrácený rozhovor ze slovenského Športu), bylo celkem 45 %. Ovšem u i některých vlastních zpráv, které shrnovaly dění, byly citovány pasáže ze servisu ČTK.

Celkově se Hospodářské noviny věnovaly aféře výrazně pouze v jejím počátku a s postupem času její další průběh už příliš detailně nesledovaly. Především proto, že spíše než na sportovní stránku kladlo její zpravodajství v tomto případě důraz na ekonomické machinace, které se objevovaly především v kauze Synot. Sportovní zpravodajství o kauze ve většině případů jen shrnovalo dosavadní vývoj. Projevilo se tak zaměření novin více na záležitosti světa ekonomiky, a to že sport je na okraji jeho zájmu spíše jen jako doplněk servisu nabízeného svým čtenářům.

²² viz graf č. 1 a tabulka č. 1

²³ viz graf č. 5

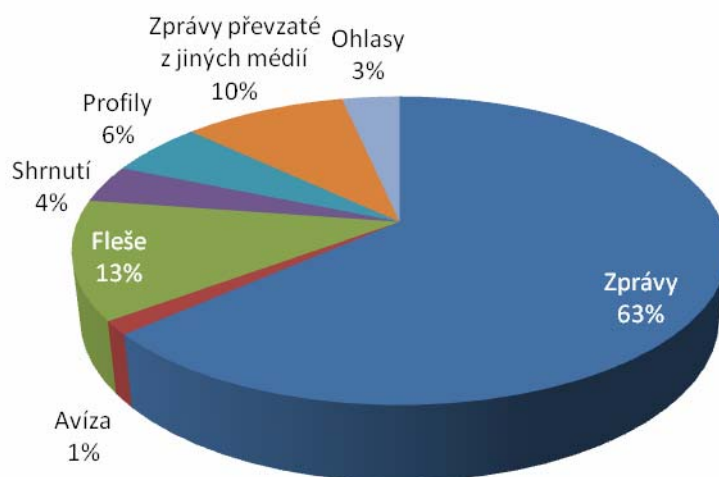
Graf č. 1: Křivka počtu článků k aféře za jednotlivé měsíce ve sledovaných médiích

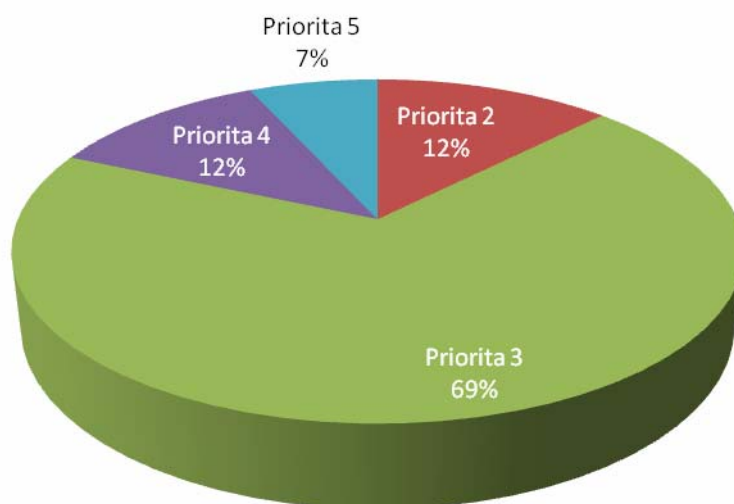
Tabulka č. 1: Počet článků k aféře za jednotlivé měsíce ve sledovaných médiích

Měsíc	HN	ČTK	Sport
květen 2004	38	68	137
červen 2004	13	20	38
červenec 2004	11	16	88
srpen 2004	11	13	53
září 2004	4	14	43
říjen 2004	9	10	37
listopad 2004	11	45	74
prosinec 2004	9	19	37
leden 2005	6	8	19
únor 2005	6	15	24
březen 2005	9	11	23
duben 2005	2	9	24
květen 2005	6	16	38
červen 2005	1	6	10
červenec 2005	3	6	14

Graf č. 2 – Žánrové rozdělení produkce ČTK

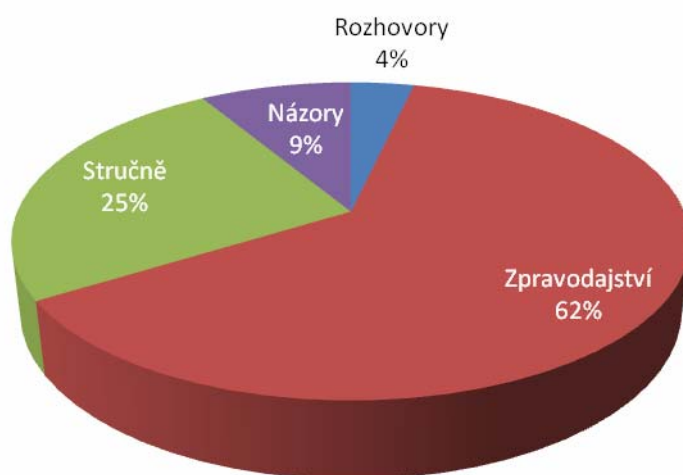
Graf č. 3 – Podíl produkce podle priority zpráv

Graf č. 4 – Žánrové rozdělení produkce deníku Sport

Graf č. 5 – Žánrové rozdělení produkce Hospodářských novin

4. Srovnání zpravodajství deníku Sport a Hospodářských novin se servisem ČTK

Pro lepší orientaci jsem následující porovnání zpravodajství těchto tří médií o korupční aféře rozdělil do čtyř období podle klubů nebo funkcionářů, jejichž účast v aféře výrazněji ovlivňovala v dané době veškeré dění.

4.1. Kauza Synot (1. 5. - 4. 8. 2004)

Úvod korupční aféry obstarala kauza uherskohradištského fotbalového klubu 1. FC Synot. Případ tohoto klubu, který trval od počátku května do konce července, se stal předehrou následného dění, které vyvrcholilo v největší skandál v samostatném českém fotbale. Odstartovalo jej zatčení sportovního manažera Synotu Jaroslava Hastíka a rozhodčího Stanislava Hrušky na benzínové stanici nedaleko Vyškova.

Česká tisková kancelář vydala v tomto období 105 zpráv o korupční aféře. Ve své činnosti se soustředila především na to, jak na vzniklou situaci reaguje vedení Českomoravského fotbalového svazu a jak se k situaci staví kauzou postižené kluby. Přinášela aktuální zprávy z postupu policejního vyšetřování a ve svém servisu neopomněla zveřejňovat ani nové poznatky, které přinesla ostatní média. V jejím servisu nechyběly ani ohlasy bývalých fotbalových internacionálů, ať už například Vernera Ličky či Ladislava Vízka. V některých případech také doplnila vlastní činností informace, které přinesla jiná média, jako v případě údajného spojení sázek s korupcí. Na zprávu, kterou vydaly Hospodářské noviny a Mladá fronta Dnes, ČTK navázala vyjádřením Finančního úřadu Prahy 1 o tom, jaký bude jeho další postup v kauze.

Ve Sportu vyšlo v tomto období k aféře 263 článků. Jakožto sportovní deník věnoval aféře velký prostor, i když vypukla v době mistrovství světa v ledním hokeji v Praze a před začátkem fotbalového mistrovství Evropy v Portugalsku. Velká část zde vyšlého materiálu byla věnována rozhovorům s hlavními aktéry kauzy, ať už s rozhodčími nebo s funkcionáři. Redaktoři často také předkládali své názory a analýzy celého případu a jeho možného řešení, ve kterých byli vůči vedení fotbalového svazu často velmi kritičtí. Redaktoři Sportu se také zajímali, jaká situace panuje na fotbalovém

svazu a v 1. FC Synot. Sledovali též důkladně policejní vyšetřování a přinesli zprávu o tom, že uplácelo zřejmě více klubů, což vyvolalo ve fotbalovém hnutí další množství otázek, především jak naložit s rozehraným ligovým ročníkem, když nebudou všichni viníci známi před jeho dohráním, což by mohlo mít vliv i na účast českých klubů v evropských pohárech. Jako první české médium přinesl Sport 9. července celý přepis odposlechu mezi rozhodčími, kteří v něm spolu hovořili o tom, proč nezapojili do své akce i jedinou českou sudí Damkovou. Rovněž uveřejnil informaci, že mezi podezřelými z uplácení je s největší pravděpodobností i Sparta Praha. Rozsáhle se Sport zabýval také kauzou, kterou rozpoutalo rozhodnutí Odvolací a revizní komise ČMFS, v němž omilostnilo některé rozhodčí, u kterých bylo z odposlechnů téměř jisté, že se podíleli na ovlivňování zápasů. Na názorových stránkách deníku se pak nediskutovalo téměř o ničem jiném, než o této kauze a přispíval zde kromě bývalých fotbalistů i známý kulturní kritik Jan Rejžek nebo publicista Vladimír Kučera.

Hospodářské noviny v tomto období zveřejnily k případu 63 článků. Jejich obsah byl zaměřen hlavně na podezřelé finanční machinace mezi společností Synot a s ní spojeným fotbalovým klubem a uherskohradištskou radnicí, například v souvislosti s pronájmem fotbalového stadionu za symbolickou korunu. Kauze nového uherskohradištského stadionu se totiž Hospodářské noviny věnovaly již dříve, dávno před vypuknutím korupčního skandálu. Hned v úvodu kauzy přinesly navíc informaci získanou z neupřesněných zdrojů, že se vyšetřování dotkne i dva roky starého zápasu mezi Příbramí a Opavou. Nakonec se však tato informace nepotvrdila. Společně s Mladou frontou Dnes byly prvním médiem, které přišlo s teorií, že uherskohradištský klub korumpoval rozhodčí kvůli sázkám, protože Synotu patří i sázková kancelář Synot Tip. Na základě tohoto článku začalo Ministerstvo financí zvažovat zpřísnění loterijního zákona. Týden po začátku celé kauzy přinesly původní materiál o tom, že protikorupční oddíl policie vyšetřuje i finanční hospodaření klubů, jejich využívání státních dotací a možné černé fondy, které vznikaly při přestupech a z nichž se následně vyplácely peníze na úplatky rozhodčím. Jakožto noviny, které se hodně věnují ekonomice, zjišťovaly, jak na vznikající aféru reagují sponzoři. Rovněž přišly s informací, že policie vychází při svém vyšetřování z telefonních odposlechnů a citované pasáže z nich pak také zveřejnily. Jako první zveřejnily 10. června zprávu, že policie obvinila z korupce rovněž jednoho z majitelů 1. FC Synot Iva Valentu. Zjistily také, že v české kopané je možné uplatit si praktický jakýkoliv zápas od nejnižších mládežnických soutěží

po první ligu dospělých. Ve sportovní rubrice Hospodářských novin se objevovaly především zprávy převzaté z ČTK, nebo analýzy situace a shrnutí dění ve svazových strukturách v reakci na kauzu, v němž se daly také často nalézt citované pasáže ze servisu ČTK.

4.1.1. Využití servisu ČTK

Policejní zásah proběhl v noci z pátku na sobotu 1. května, takže jej tisk mohl pokrýt až ve svém pondělním vydání a v něm už téměř každý operoval hlavně se svými informacemi. Deník Sport využil v měsíci květnu servisu ČTK, jako jediného zdroje informací celkem v osmnácti případech. Ve svém vydání ze dne 4. května použil v informační tabulce profil vydaný ČTK o dosavadních případech úplatků v české fotbalové lize. O čtyři dny později 5. května si Sport vybral informaci, kterou převzala ČTK z Mladé fronty Dnes o možné spojitosti mezi úplatky a sázením a tentýž den použil také materiál zahraničních zpravodajů agentury o podobných aférách v zahraničí a jaké tam za ně hrozí tresty. Ve čtvrtek 6. května využil Sport ve svém zpravodajství zprávy ČTK, o tom že si policie pro své vyšetřování vyžádala od svazu podklady o průběhu celého ligového ročníku. Sport též den otiskl jako krátký článek také vyjádření Miroslava Valenty z materiálu agentury „Fotbalový Synot se snaží navzdory korupční aféře žít normálně“ k podezření, že za ovlivňováním zápasu byl zájem jeho sázkové kanceláře Synot Tip. Hospodářské noviny žádný přehled korupčních afér v českém fotbale ani chronologii nevydaly. V případě informací o sázení jako motivu případu byly jejími původci. Ostatní materiály, které Sport převzal z ČTK, Hospodářské noviny vůbec neotiskly.

Úvodní týden kauzy použily Hospodářské noviny ČTK ve dvou případech. Ve vydání ze 4. května citovaly ve článku „Svaz rozhodne, zda předá pohár“ část zprávy vydané ČTK o den dříve s titulkem „Synot odmítá podezření, Hastík chce podat stížnost na policii“ informující, že dohled nad policejním vyšetřováním převezme kroměřížské státní zastupitelství. O den později 5. května přetiskly zprávu ČTK o obvinění rozhodčího Václava Zejdy za ovlivnění utkání Blšany-Synot i s vyjádřením předsedy ČMFS Jana Obsta. Sport obě zprávy svým čtenářům rovněž přinesl, ale nevyužil pro ně servis ČTK.

V druhém týdnu aféry využil 10. května. Sport agenturní zprávy pro články o ohrazení se Synotu z nařčení, že uplácel, aby vydělal na sázkách, a o předání vyšetřování aféry na kroměřížské státní zastupitelství. Den poté otiskl Sport informaci o tajném jednání rozhodčích, na kterém byla založena Unie rozhodčích. Tuto zprávu ten den zpracovala rovněž ČTK a doplnila ji o vyjádření jednoho z iniciátorů akce, sudího Evžena Amlera, a následně ji o den později uveřejnily Hospodářské noviny jako zprávu o jedné větě ve výsledkovém a informačním servisu. Sport využil servisu ČTK ještě 12. května ve článku Karla Haringa o obviněném sudím Jaromíru Hlaváčovi, jenž je zároveň starostou Protivína. V něm zveřejnil část zprávy ČTK, že se Jaromír Hlaváč zřejmě podílel na ovlivnění utkání mezi Blšany a Synotem. Dále v tento den uveřejnil Sport zprávu ČTK, že další obvinění můžou padnout až za dva měsíce. Poslední z agentury v tomto týdnu byla v sobotu 15. května zpráva o kroku UEFA, že nebude obviněné české sudí do vyšetření celého případu nasazovat. Také tentýž den uveřejnil starší informaci o podivném pronájmu uherskohradištského stadionu klubu. Až na zprávy o Unii rozhodčích a pronájmu, o kterém informovaly již dříve, žádnou ze zbylých informací Hospodářské noviny nenabídly.

Kromě výše zmíněné zprávy o rozhodcovské unii však v tomto týdnu využily 14. května Hospodářské noviny zprávu ČTK o tom, že disciplinární komise bude řešit provinění 1. FC Synot a obviněných rozhodčí na svém zasedání. Stejnou zprávu měl i Sport, avšak z vlastního zdroje.

V týdnu od 17. května pak využil Deník Sport dvě zprávy ČTK, a sice 19. května informoval, že se Synot přihlásí do dalšího ročníku první ligy, a 21. května vydal informaci ČTK, že tento klub chce koupit firma Hamé. Hospodářské noviny ani jednu z těchto informací ve svých vydáních neměly.

Hospodářské noviny v tomto týdnu využily servisu ČTK třikrát. Nejprve uveřejnily 17. května zprávu, že společnost Synot končí s fotbalem a klub prodá. O den později pak využily zprávu o reakci radnice Uherského Hradiště na zprávu o prodeji klubu. Ve výsledkovém servisu stejný den uvedly zprávu, že rozhodčí Václav Zejda nedorazí na jednání disciplinární komise. Deník Sport tyto poznatky nabídl také, ale z vlastních zdrojů.

Předposlední květnový týden využil Sport servisu ČTK pro svou zprávu jen jednou, a to 26. května. Zveřejnil reakce předsedy představenstva 1. FC Brno Vlastimila Sehnala a generálního ředitele Slavie Vladimíra Lešky na to, že šéf rozhodčích Milan Brabec odmítl odstoupit, a vyvodit tak svou osobní zodpovědnost za zkorumpované sudí.

Hospodářské noviny využily v tomto týdnu ČTK ve dvou případech. Poprvé 25. května zveřejnily sdělení, že po skončení ročníku bude ukončena platnost listiny rozhodčích a o den později 26. května 2004 ve výsledkovém servisu otiskly úvodní větu z materiálu ČTK o rozhodnutí okresního státního zástupce Pavla Pukovce v případech šesti stížností proti stíhání. Poslední den měsíce května použily ještě servis ČTK ve zprávě o potrestání rozhodčích disciplinární komisí. Všechny zprávy nabídl čtenářům i Sport, zpracovali jej však jeho redaktoři sami.

V červnu využil Sport servis ČTK ve svých vydáních pouze jednou. Určitý vliv na to mělo mistrovství Evropy ve fotbale, kterému musela na stránkách deníku korupční aféra lehce ustoupit. V pátek 18. června to byla informace, že spolumajitel Synotu Ivo Valenta byl pozván na zasedání disciplinární komise. Tato informace z ČTK se jako zmínka objevila i ve vlastním materiálu Hospodářských novin.

Hospodářské noviny využily ČTK v červnu v šesti případech. Nejprve 9. června ve výsledkovém servisu uvedly, že předseda Slovenského fotbalového svazu poslal dopis předsedovi ČMFS Janu Obstovi, ve kterém reagoval na jeho prohlášení českého, v němž napadl slovenské sudí tvrzením, že jezdí do Česka pískat jen kvůli úplatkům. Poté použily 10. června zprávy o změně názvu 1. FC Synot na 1. FC Slovácko a 11. června o tom, že Synot chce skončit s fotbalem definitivně i ve slovenském Trenčíně. Ve čtvrtek 17. června přetiskly zprávu ČTK, že policie obvinila z uplácení i spolumajitele Synotu Iva Valentu. V pátek 25. června pak ve výsledkovém servisu prostřednictvím agenturní zprávy informovaly, že disciplinárka nerozhodla v případě dalších sudích a případ odročila. Poslední zpráva byla 30. června, ve které citovaly ve výsledkovém servisu z materiálu ČTK prohlášení z tiskové konference ČMFS, na níž zaznělo, že Viktoria Žižkov zůstane v první lize, pokud bude Synot vyloučen. Až na dopis předsedy slovenského svazu nabízel Sport stejné informace, ovšem nevyužil v jejich obsahu agenturních informací.

V červenci se sice objem zpráv ve Sportu zvětšil, ale ČTK jako jediný zdroj informací byl uveden pouze u jedné z nich, a sice 20. července ve zprávě „Listina bez Dvořáčka!“ o nové listině rozhodčích, na které chyběl jeden z podezřelých, ale nepotrestaných sudích. Stejnou informaci uveřejnily Hospodářské noviny den nato v analýze o tom, že svaz neočekává příliš velké změny mezi rozhodčími.

Hospodářské noviny využily v červenci služeb ČTK čtyřikrát. První byla zpráva z 14. července o omilostnění některých rozhodčích svazovou odvolací komisí. Ve středu 21. července se jednalo o informaci ve výsledkovém servisu, že bývalý sportovní ředitel Synotu Igor Štefanka byl kvůli nabízení úplatku dočasně zbaven funkce ve fotbalovém Trenčíně. O týden později 28. července pak vyšel jeden sloupec s kritikou komise rozhodčích ze strany Evžena Amlera. A poslední převzatou zprávu otiskly 29. července o potvrzení trestů odvolací a revizní komisí pro další čtyři sudí. Až na zprávu o Igoru Štefankovi se věnoval Sport stejným tématům, ve zprávě o kritice komise rozhodčích pak také částečně čerpal ze servisu ČTK.

V srpnu před vypuknutím žižkovské aféry Hospodářské noviny čerpaly z ČTK zprávu o podezření funkcionáře z Liberce, který měl nabídnout úplatek. Stejnou informaci z ČTK otiskl i Sport.

4.1.2. Souhrn využití agenturního zpravodajství v tomto období

Deník Sport používal v aféře Synot agenturní servis jen jako doplněk. Většinu zpráv tvořily vlastní příspěvky. Signatura ČTK se objevovala především u několika zpráv o postupu policejního vyšetřování, u informací sdělujících, jak se aféra dotýká slovenského fotbalu a u dvou zpráv o pohledu ze zahraničí nebo u ohlasů některých osobností. Celkem použil Sport agenturní servis v 19 případech.

Hospodářské noviny využily servis ČTK v tomto období ve 23 případech. Vybíraly si z něj hlavně informace o průběhu vyšetřování aféry disciplinární komisí a postupu policie. Vlastní zprávy příliš ve sportu nenabízely, ty se objevovaly spíše ve člancích v rubrikách domácího zpravodajství, které připravovali hlavně reportéři.

4.2. Kauza Žižkov (5. 8. 2004 – 8. 11. 2004)

Na aféru uherskohradištského Synotu plynule navázala žižkovská. V pátek 5. srpna přišel totiž Deník Sport s informací, že je z uplácení obviněn i sportovní manažer Viktorie Žižkov Ivan Horník a s ním dalších 17 osob. Skandál s úplatky ve fotbalové lize tak začal narůstat do nebývalých rozměrů.

Česká tisková kancelář se ve svém servisu obsahově této kauze věnovala podobně, jako tomu bylo v případě Synotu. Přinášela především informace z policejního vyšetřování, z rozhodnutí Českomoravského fotbalového svazu a jeho komisí. Rovněž v tomto období zveřejnila zprávy, že uplácely i kluby z Opavy a Vítkovic. Také dala k dispozici odběratelům informace o jednání soudu v kauze Synot. Celkem vydala ČTK v období kauzy Žižkov 42 zpráv, tedy téměř o polovinu méně, než v kauze Žižkov, což bylo částečně zapříčiněno i tím, že ubylo profilů a shrnutí.

Deník Sport vydal v období žižkovského případu 145 zpráv. Byl prvním médiem, které přineslo zprávu o dalších 17 obviněných včetně Ivana Horníka. V jeho tvorbě převažovaly komentáře a analýzy dané situace, vyjádření všech zainteresovaných včetně hráčů působících v zahraničí, jako například v případě rozhovoru s Vladimírem Šmicrem. Rovněž se věnoval tomu, jak na vzniklou situaci reagují sponzoři. Stejný den také informoval, že v profesionálním fotbale kvůli aféře ubývá sudích. Sport také zveřejnil zprávu o korupci v Opavě i s podrobnostmi, že klub obstaral rozhodčímu na oplátku za to, že mu pomůže s výsledkem, noc s prostitutkou v hotelu vlastněném jedním z dalších rozhodčích. Sport též citoval odposlechy publikované v Mladé frontě Dnes a poté i několik dalších z vlastních zdrojů na ukázkou toho, jak se rozhodčí nechali uplácet. Zabýval se také tím, jak kluby získávají peníze do černých fondů, z kterých se pak podplácují sudí. V říjnu pak uveřejnil zajímavou informaci, že mezi odposlouchávanými se objevilo i jméno sportovního redaktora Novy Václava Tittelbacha. Ve vydání Sportu z 8. října vyšla ve Sportu tematická strana zaměřená na současnou krizi českého fotbalu s analýzami a rozhovory s jeho představiteli. Na začátku listopadu pak přišel s překvapivou informací, že u policejního výsledku byl již také sportovní manažer Sparty Praha Miroslav Pelta.

Hospodářské noviny se kauze Žižkov, až na její úvod, příliš nevěnovaly. V pátek 6. srpna, den poté, co přinesl Sport zprávu o obviněních v případě tohoto pražského klubu, k ní vydal pět zpráv, které se věnovaly především tomu, jaké důsledky bude mít tento případ pro začínající ligový ročník. Ve zbývajících dnech už informace vycházely jen zřídka, jelikož současně probíhala olympiáda v Aténách, kterou se sportovní stránky zabývaly především. V září se Hospodářské noviny věnovaly v jedné zprávě z ČTK trestům pro Žižkov a Horníka a zveřejnily rovněž rozhovor s viceprezidentem Žižkova, v němž se vyjadřoval k vlivu případného trestu na fungování klubu. V říjnu pak deník přinesl zprávu o tom, že vyšetřování skončí u soudu. Na konci tohoto měsíce také informoval o tom, že kvůli aféře přišel svaz o sponzora Poháru ČMFS a že další mohou následovat. Následně však ve vydání z 2. listopadu přináší zjištění, že většině sponzorů aféra nevadí natolik, aby ukončili své sponzorské aktivity v českém fotbale.

4.2.1. Využití servisu ČTK

Deník Sport využil v této aféře servis ČTK v srpnu pětkrát. Poprvé to bylo 7. srpna vyjádření prezidenta žižkovského klubu Luděk Vinše k situaci a také informace k obvinění Liberce, že klub od policie nedostal žádné informace o svém provinění. V úterý 10. srpna otiskl informaci o tom, že sudí Vladimír Pastyřík, který pracuje u policie, byl postaven mimo službu kvůli své účasti v korupční aféře. V pátek 13. srpna pak převzal z ČTK zprávu, že většina obviněných podala proti svému stíhání stížnost. V pondělí 16. srpna navázal na zprávu z 10. srpna informací, kterou původně získala Mladá fronta Dnes, z níž ji ČTK převzala, že Vladimír Pastyřík pracoval u policie ve sledovací službě. Ani jedna z těchto zpráv se v Hospodářských novinách neobjevila.

Hospodářské noviny z ČTK čerpaly v srpnu třikrát. Byly to rovněž jediné zprávy, které v nich v době konání olympijských her o aféře vyšly. V úterý 10. srpna ve výsledkovém servisu zveřejnily potvrzení šéfa disciplinární komise Alexandra Károlyiho, že obviněných v kauze Žižkov je skutečně sedmnáct. Dvanáctého srpna otiskly informaci ve výsledkovém servisu, že Unie rozhodčích vyzvala své členy ke stávce v příštím kole profesionálních soutěží. Tato zpráva se o den dříve objevila v Deníku Sport, odkud ji následně převzala ČTK, a odtud ji posléze přetiskly i Hospodářské noviny. Osmnáctého srpna vydaly dva sloupce o tom, že Ligové shromáždění odmítlo svolat v důsledku aféry mimořádnou valnou hromadu, což byla

poslední zpráva z agentury tento měsíc. Až na potvrzení informace o počtu obviněných Alexandrem Károlyim měl Sport tytéž informace. Pokryl je ovšem z vlastních zdrojů a v případě stávky rozhodčích dokonce o den dříve.

Sport využil v září ze servisu ČTK jen jednu zprávu, a sice 3. září, kdy psal o tom, že disciplinární komise zahájila řízení s jedenácti obviněnými v kauze Žižkov. V Hospodářských novinách se tato informace vůbec neobjevila.

Hospodářské noviny čerpaly v devátém měsíci z ČTK třikrát. Nejprve 2. září převzaly informaci do výsledkového servisu, že rozhodčí Milana Šedivého a Evžena Amlera s delegátem Josefem Dufkem již nadále policie nestíhá pro nedostatek důkazů. Ve čtvrtek 16. září uveřejnily zprávu o rozsahu jednoho sloupce o trestech pro Viktorii Žižkov a jejího manažera Ivana Horníka. A konečně 24. září otiskly ve výsledkovém servisu, že disciplinární komise nezahájí kvůli korupci řízení s druholigovým Xaverovem a rozhodčím Pinkasem. Deník Sport tyto informace nabídl také, ale byly to články s vlastními informacemi. Pouze zpráva o zrušení stíhání Xaverova se ve Sportu neobjevila.

V říjnu využil Sport servis ČTK také pouze jednou a to až v samotném závěru měsíce, kdy uveřejnil krátkou zprávu „Santarius mimo klub“ vztahující se k aféře v opavském fotbalovém klubu. Stejnou zprávu využily tentýž den i Hospodářské noviny, zpracovaly ji však pouze do podoby jedné věty ve výsledkovém servisu.

Kromě této zprávy použily Hospodářské noviny servis ČTK ještě pětkrát. Poprvé 1. října v informaci o trestu pro delegáta Adolfa Růžičku, který mu udělila disciplinární komise. Následně informovaly 8. října o tom, že Výkonný výbor ČMFS odmítl svolat valnou hromadu na dřívější termín. V pátek 15. října z ČTK převzaly zprávu o potrestání rozhodčího Ladislava Míky svazovou disciplinární komisí. Ve výsledkovém servisu 22. října pak citovaly z agentury zprávu, že disciplinární komise zahájila řízení s rozhodčím Vladimírem Pastyříkem. Poslední zprávou využitou v tomto měsíci z ČTK byla 27. října pojednávající o snížení trestu rozhodčímu Karlovi Vidlákovu odvolací a revizní komisí. Všechny události až na informaci o rozhodčím Vladimíru Pastyříkovi pokryl Deník Sport vlastními zdroji a nemusel tudíž využívat agenturního zpravodajství.

V úvodu listopadu využily ČTK Hospodářské noviny pouze v případě zprávy, že disciplinární komise potrestala bodovým odpočtem druholigové Vítkovice a osoby v této kauze zapletené. Deník Sport v tomto případě zprávu pokryl vlastními zdroji přímo z místa zasedání komise.

4.2.2. Souhrn využití agenturního zpravodajství v tomto období

Sport přetiskoval zprávy z ČTK jen velice zřídka, v tomto období celkem sedmkrát. Buď to byly takové informace, jejichž první verze se objevila v agenturním servisu až pozdě večer těsně před uzávěrkou novin, a nebylo je možno ověřovat nebo doplňovat o vlastní fakta, nebo šlo o fakta doplňující, které neměly takový význam, aby je dále rozpracovávali redaktoři deníku.

Naopak Hospodářské noviny se až na výjimečné případy v tomto období spoléhaly ve zpravodajství o korupční aféře na agenturní zpravodajství, navíc je zpracovávaly většinou pouze do formy telegrafických zpráv ve výsledkovém servisu. Celkem využily servisu ČTK ve třinácti případech.

4.3. Aféra Brabec (9. 11. 2004 – 31. 12. 2004)

Aféra okolo osoby místopředsedy Českomoravského fotbalového svazu a bývalého šéfa komise rozhodčích Milana Brabce vypukla 9. listopadu, kdy Sport přišel ve svém vydání s tvrzením doprovázeném přepisem odposlechů, že Milan Brabec pravidelně konzultoval s Ivanem Horníkem nasazení rozhodčích na zápasy Viktorie Žižkov. Právě tato událost nejvíce ovlivnila dění kolem korupční aféry a blízkou budoucnost fotbalového svazu.

Česká tisková kancelář přinesla v tomto období 58 zpráv. Věnovala se v nich především ohlasům ze svazu k případu Milana Brabce a fotbalových klubů, které žádaly jeho okamžitou rezignaci. Dále přebírala zprávy, které k aféře přinesla další média. Zveřejnila i reakci Plzeňského prazdroje, hlavního sponzora první ligy, který žádal okamžité řešení této situace. Dále ve svém servisu oznámila, že korupce se dotkne

nakonec i Liberce. V prosinci pak informovala hlavně o bouři ve fotbalovém svazu, kterou způsobil právě Milan Brabec a výzva deníku Sport k odstoupení vedení fotbalového svazu a následnému okamžitému svolání valné hromady. Objevila se zde i jedna z prvních reakcí Ivana Haška na jeho možnou kandidaturu do čela svazu. Kromě těchto zpráv stále informovala o trestech vynesených disciplinární komisí vůči rozhodčím a funkcionářům.

Deník Sport rozpoutal tuto aféru 9. listopadu, kdy zveřejnil informaci o blízkých kontaktech Milana Brabce a Ivana Horníka a doložil je konkrétními odposlechy, ve kterých se oba domlouvali na nasazování rozhodčích na jednotlivá utkání. Tyto odposlechy daly později i základ známé divadelní hře Petra Čtvrtníčka a Jiřího Lábusa Ivánku, kamaráde, můžeš mluvit? Rovněž k tomuto tématu zveřejnil spousty kritických komentářů redaktorů, žádajících odstoupení minimálně Milana Brabce a jeho následný odchod z fotbalu. Také se často objevovaly rozhovory s osobnostmi, které svaz kritizovali za liknavý postup, prostor pro vyjádření však dostalo i svazové vedení. Nakonec i díky tomuto mediálnímu tlaku Milan Brabec z funkce odstoupil. Deník Sport však ve svém útoku na svaz pokračoval a 29. listopadu se na jeho stránkách objevila výzva, kterou inicioval a pod kterou se mohl podepsat kdokoliv na internetových stránkách, žádající okamžité odstoupení vedení svazu a svolání valné hromady, která zvolí nové vedení, jež vyčistí fotbal od korupce. Po dobu jednoho týdne tuto výzvu zveřejňoval společně s podpisy a ohlasy sportovců a osobností kulturního života, kteří se k ní přihlásili. V konečném důsledku vedla tato výzva skutečně k tomu, že byla valná hromada svolána na dřívější termín. Kromě výzvy také kontinuálně přinášel informace o dalším průběhu šetření a trestech vynášených disciplinární komisí, k čemuž se přidalo i potvrzení obvinění prvoligového Slovanu Liberec. V listopadu také přinesl největší množství prepisů odposlechů. Celkem v tomto období nabídl čtenářům 99 zpráv.

Hospodářské noviny se věnovaly případu Milana Brabce pouze v prvních třech dnech, kdy přinesly pokaždé jeden článek shrnující dění. V listopadu pak přinesly materiál o poklesu televizní sledovanosti fotbalové ligy, který nastal právě po vypuknutí korupční aféry, v němž řešily, do jaké míry na něj měla vliv. V prosinci v nich pak vyšel další článek, že sponzoři jsou stále nervóznější a čekají na jasné řešení ze strany svazu. Následně na to pak uveřejnily vlastní materiál o sporech mezi jednotlivými členy ve vedení svazu. V závěru roku pak zařadily korupční aféru do přehledu nejdůležitějších

událostí roku a věnovaly jí zde značný prostor. Kromě tohoto dál samozřejmě přinášely především agenturní zprávy o pokračujícím vyšetřování jak ze strany policie, tak Disciplinární komise ČMFS. Celkem v tomto období vydaly k aféře 18 zpráv.

4.3.1. Využití servisu ČTK

Deník Sport využil v listopadové části této kauzy servis ČTK pouze dvakrát, a to u zprávy z 20. listopadu, že se Opava odvolala proti šestibodovému odpočtu, který jí udělila Disciplinární komise ČMFS. Druhým případem pak byla informace z 24. listopadu, že se Plzeňský Prazdroj zlobí na svaz za přístup k celé kauze. Ani jednu z těchto dvou zpráv Hospodářské noviny svým čtenářům nenabídly. Fragmenty ze zprávy o Plzeňském Prazdroji však využily 6. 12 ve svém materiálu o reakcích sponzorů na vývoj aféry.

Hospodářské noviny v listopadu použily ČTK celkem pětkrát. Ani v jednom případě se to však netýkalo aféry kolem Milana Brabce. Prvním případem byla zpráva ve výsledkovém servisu z 18. listopadu, že se rozhodčí Jaromír Hlaváč, který byl zároveň předsedou Jihočeského fotbalového svazu, do vyřešení aféry vzdal svých funkcí. Den na to 19. listopadu publikovaly z ČTK zprávu o potrestání fotbalového klubu z Opavy před disciplinární komisí. Ve čtvrtek 25. listopadu pak částečně citovaly zprávu ČTK v materiálu o tom, jak nedávná obvinění postihla novou komisi sudích, z které museli dotyční odejít. Zprávu z 26. listopadu o potrestání Milana Brabce Hospodářské noviny rovněž kompletně převzaly pouze ze servisu ČTK. Poslední listopadovou zprávou z ČTK pak byla informace z 30. 11. o výzvě deníku Sport, o které ČTK informovala ve svém servisu. Deník Sport rovněž všechny tyto zprávy přinesl, ale opět je pokrýval bez pomoci agentury vlastními redaktory.

Deník Sport v prosinci využil agenturní servis ČTK celkem třikrát. Nejprve to byla krátká zpráva z 3. prosince, že si disciplinární komise pozvala dalších pět podezřelých. Stejná informace převzatá z ČTK se objevila i v Hospodářských novinách tentýž den, avšak pouze ve stručné podobě ve výsledkovém servisu. Podruhé informovala v krátké zprávě o tom, že Ivan Horník předal jeden z úplatků prostřednictvím poštovní složenky. Tato informace se původně objevila v Mladé frontě v rámci materiálu odhalujícím, jakým způsobem Horník uplácel rozhodčí, který

následně převzala ČTK. Den před Vánocemi pak ČTK vypustila zprávu o tom, že jeden z bývalých funkcionářů Slavie uvedl pro magazín Hattrick, že Slavia uplácela rozhodčí již v roce 1993. Tuto zprávu převzaly jak Sport, tak i Hospodářské noviny. Hospodářské noviny ji však na rozdíl od Sportu zpracovaly pouze do podoby jedné věty ve výsledkovém servisu. Informací o formě úplatku v podobě složenky se Hospodářské noviny vůbec nezabývaly.

Kromě těchto dvou zpráv citovaly Hospodářské noviny agenturní servis v dalších třech případech. V úterý 7. prosince převzaly do svých dvou sloupců zprávu, že se nekonala mimořádná schůze Výkonného výboru ČMFS. Ve středu 15. prosince opět využily ČTK pro informaci, že se valná hromada ČMFS uskuteční nakonec již v polovině dubna, ačkoliv se tato zpráva v agenturním servisu objevila již o dvanáct dní dříve. Poslední z těchto tří byla opět krátká citace ve výsledkovém servisu, že ke korupční aféře vyšla kniha novináře Karla Felta, v níž shrnuje její dosavadní průběh. Deník Sport z těchto tří zpráv uveřejnil pouze tu o dřívějším konání valné hromady, ale opět bez agenturních zdrojů.

4.3.2. Souhrn využití agenturního zpravodajství v tomto období

Sport využil agenturního servisu v tomto období jen v případech, kdy ČTK citovala informace z ostatních médií. Jinak se spoléhal na vlastní zdroje, i když obsah informací se ve většině případů shodoval. Celkově převzal zprávy z ČTK pětkrát.

Naopak Hospodářské noviny opět využily ČTK, až na drobné výjimky, jako hlavní zdroj všech informací o korupci v českém fotbale. V tomto období převzaly z agentury deset zpráv.

4.4. *Poslední měsíce aféry (1. 1. 2004 – 30. 7. 2005)*

V roce 2005 nevyšla najevo již žádná velká kauza, pokud tedy pomineme zveřejnění odposlechů, ve kterých figuroval sportovní manažer Sparty Praha Miroslav Pelta. Policie ovšem tento případ odložila, jelikož neměla relevantní důkazy o tom, že skutečně došlo k uplácení. Stejně s ním naložila i disciplinární komise fotbalového svazu. Policejní vyšetřování zbylých kauz (Teplice, Most, Liberec) finišovalo a i disciplinární komise vynášela poslední tresty tak, aby nemohli na dubnové valné

hromadě ČMFS kandidovat lidé zapletení do kauzy, což se však nakonec nepodařilo. Vzhledem k tomu, že valná hromada skončila patem, to však nemělo žádný zásadní vliv na činnost fotbalového svazu.

Česká tisková kancelář vydala v tomto období ke korupční aféře 71 zpráv. V lednu patřilo mezi hlavní témata pokračující vyšetřování Sparty Praha a také zpráva, že rozhodčí neplatí pokuty udělené disciplinární komisí, a riskují tak další tresty. Agentura se také věnovala došetřování posledního velkého případu uplácení rozhodčích, kterého se dopustil Slovan Liberec. V březnu přinesla zprávu z Mladé fronty Dnes, ve které byly citovány odposlechnuté telefonáty spartánského sportovního ředitele Miroslava Pelty. Rovněž informovala o ukončení vyšetřování Teplic a Mostu. Před valnou hromadou fotbalového svazu ČTK oznámila, že kandidáti ucházející se o významné funkce, byli prověřeni, zda nefigurovali v nějakém dosud nevyřešeném případě korupce ve fotbale. Kromě toho stále sdělovala informace o probíhajícím soudním řízení a končícím policejním vyšetřování. Nechyběl ani servis ze zasedání disciplinární komise, na kterých byly udělovány tresty. Poslední zprávou ČTK k aféře pak byla informace z 27. července, že disciplinární komise ukončila vyšetřování zbylých rozhodčích a klubů a kauzu uzavírá.

Deník Sport vydal ke korupční aféře v tomto posledním období 152 článků. Na rozdíl od ostatních médií se tak dál aféře výrazně věnoval. Zpočátku roku, v lednu, byla sice jeho aktivita v tomto ohledu poněkud slabší, když informoval pouze o výsledku Miroslava Pelty a chystajícím se soudu v kauze Synot. V únoru pak psal o vývoji v případě Liberce a také se ve svých komentářích pozastavoval nad tím, že si rozhodčí vyhlásili vlastní soutěž o nejlepšího rozhodčího ligy, jelikož tradiční novinářská anketa byla s ohledem na korupční aféru zrušena. V dubnu se na jeho stránkách objevily informace o chystané divadelní hře Ivánku, kamaráde, můžeš mluvit?, která je dramatisací policejních odposlechnutí, které vyšly právě ve Sportu. Nechyběl ani rozhovor s oběma hlavními představiteli a tvůrci tohoto kusu Petrem Čtvrtníčkem a Jiřím Lábusem a ohlasy na hru, i z řad svazových funkcionářů, kteří byli mezi hosty při premiéře. Sport rovněž zkoumal, jak se živí potrestaní funkcionáři a zjistil, že řada z nich ve fotbale dál působí, i když většinou v nižších soutěžích. Poslední dubnový den se u příležitosti uplynutí jednoho roku od začátku korupční aféry zabýval tím, jak úplatkářský skandál změnil český fotbal. Květen ve Sportu byl věnován

z velké části opět mistrovství světa v hokeji a v rámci fotbalového skandálu se noviny věnovaly potrestání Liberce a v této souvislosti uveřejnily i odposlechy potvrzující vinu tohoto týmu. V půlce května se zájem Sportu o skandál výrazně zvýšil, když vyšlo nejprve díky článkům v Mladé frontě Dnes najevo, že Sparta, ačkoliv Spartu policie neobvinila, její sportovní ředitel Pelta vedl velmi nestandardní rozhovory, při kterých se zmiňoval o ovlivnění některých zápasů v její prospěch. Sport se této kauze po několik dní věnoval a podařilo se mu získat i další odposlechy a snažil se zjistit, proč nakonec policie od potrestání Sparty ustoupila a proč s ní nezapočala řízení alespoň disciplinární komise, jako v několika jiných případech, kdy trestala policií neobviněné rozhodčí a funkcionáře. Nicméně i přes snažení Sportu nakonec kauza vyšla do ztracena. Dále ještě informoval o zpřísnění svazových norem v důsledku aféry, díky nimž bude moci být korupce trestána daleko přísněji, například i vyloučením klubu z ligy. K aféře se na stránkách Sportu v jednom z rozhovorů velice tvrdě vyjadřoval i Tomáš Rosický. V červenci se deník ještě věnoval tomu, že dále pískají rozhodčí, jejichž účast ve skandálu nebyla dostatečně vysvětlena. Poslední dva články k aféře vyšly 29. července. První se týkal uzavření aféry svazem a druhým byl komentář o neodstranitelnosti některých rozhodčích z ligy.

Hospodářské noviny vydaly v prvních sedmi měsících roku 2005 ke korupční aféře ve fotbale 33 zpráv. Valnou většinu z nich však tvořily krátké agenturní zprávy. Vlastní materiál se objevoval jen zřídka. V lednu to byla zpráva o vyšetřování Sparty Praha a změn svazových norem, ke kterým došlo v důsledku aféry. V únoru se pak věnovaly kauze uplácení Slovanu Liberec. Nechyběla ani analýza toho, jaké změny lze čekat ve vedení svazu po valné hromadě. Na tu navázala v březnu zpráva informující, že volání po revoluci ve svazových strukturách již opadlo a žádné změny se tedy čekat nedají. V březnu rovněž zařadily Hospodářské noviny do vydání z 2. března tematickou stranu v rámci rubriky Agenda, která byla věnována pouze korupční aféře. Byl zde rozhovor s žalobcem Pavlem Pukovcem a také rozbor vlivu odposlechů na vyšetřování a vývoj kauzy. Až do července pak Hospodářské noviny zveřejňovaly pouze několik krátkých agenturních zpráv o vynesených trestech. Poslední zpráva k aféře vyšla 29. července informující, že svaz kauzu uzavřel.

4.4.1. Využití servisu ČTK

Deník Sport čerpal v lednu z agentury ČTK pětkrát. Poprvé to byla 13. ledna informace o tom, že rozhodčí Jaroslav Jára a Tomáš Čuřín, kteří se objevili v odposleších, letí na seminář rozhodčích UEFA. Dále zveřejnil zprávu ze 17. ledna o rozhodnutí soudu v případě postupu svazu vůči majiteli Synotu. V pátek 21. ledna přetiskl z ČTK dopis Milana Brabce adresovaný ČMFS, ve kterém obviňuje fotbalovou disciplinárku z porušení řádů. Den poté využil Sport ČTK, když informoval o prodloužení lhůty na vyšetřování Sparty. Poslední článek v tomto měsíci, kdy využil agentury, byl z 28. ledna. Jednalo se o zprávu informující, že většina rozhodčích nezaplatila pokuty udělené svazovou disciplinárkou. Hospodářské noviny z těchto pěti použily stejnou agenturní zprávu ve dvou případech. A sice u rozhodnutí soudu proti svazu ze 17. ledna a také o prodloužení lhůty vyšetřování Sparty, i když tuto informaci přinesly Hospodářské noviny až 24. ledna, jelikož v sobotu nevychází. Obě tyto zprávy nabídly svým čtenářům v rámci výsledkového servisu. Obsah ostatních zpráv, které Sport využil z ČTK, Hospodářské noviny vůbec nepřetiskly.

Kromě dvou zmiňovaných zpráv převzaly do svého výsledkového servisu Hospodářské noviny z ČTK zprávu z 31. ledna, že soud vyhověl žádosti policie a prodloužil lhůtu na vyšetřování Sparty. Naopak deník Sport tuto informaci čtenářům nenabídl.

V únoru využil deník Sport servis agentury ČTK ve čtyřech případech. První z nich byla 1. února zpráva policie, že bylo nashromážděno již dostatečné množství důkazů, aby mohl kauzu Liberce řešit soud. Stejnou zprávu z ČTK vydaly tentýž den i Hospodářské noviny, ovšem jen v rámci výsledkového servisu. Ve čtvrtek 3. února Sport zveřejnil z agentury informaci, že sudí Beneš zaplatil udělenou pokutu a odvolal se proti rozhodnutí disciplinární komise. V rubrice Fotbal ve zkratce otiskl krátkou informaci z ČTK, že státní zástupce dal policii další dva měsíce na vyšetřování kauzy Žižkov. Ve stejný den vyšla tatáž zpráva ve výsledkovém servisu Hospodářských novin. Naposledy přetiskl Sport zprávu agentury 18. února když oznámil v rubrice Fotbal ve zkratce, že sedmi potrestaným byly zpřísněny tresty za to, že nezaplatili pokutu. Zprávy o sudím Benešovi a o zpřísnění trestů se v Hospodářských novinách vůbec neobjevily.

Kromě výše zmíněných dvou zpráv otiskly Hospodářské noviny ještě v pátek 11. února informaci ČTK, že Liberec začal být vyšetřován svazem. Deník Sport ji zmínil až o téměř dva týdny později v rozhovoru s Alexandrem Károlyim.

V třetím měsíci roku 2005 nevyužil Sport jako jediný zdroj informací ČTK ani jednu. Hospodářské noviny jej využily ve výsledkovém servisu ve dvou případech ve dnech 2. a 23. března, když informovaly, že odvolací a revizní komise potvrdila tresty udělené disciplinárkou. Obě tyto zprávy připravili pro Sport jeho vlastní redaktoři z místa i s dojmy účastníků těchto jednání.

V dubnu čerpal z agenturního zpravodajství Sport třikrát. V úvodu měsíce, 2. dubna, v rubrice Fotbal ve zkratce informoval, že případy Vítkovic a Opavy míří před soud. Ve středu 6. dubna přetiskl informaci ČTK, že případy Teplic a Mostu policie odložila. Hospodářské noviny tuto informaci měly také ve výsledkovém servisu. Na konci měsíce pak využil Sport zprávu z ČTK, že policie odložila případ černých fondů ve Spartě. Hospodářské noviny žádnou z těchto zpráv ve svých vydáních nenabídly a kromě zprávy o případu Teplic citovaly ČTK už jen v jednom případě, a sice 5. dubna v informaci, že policie obvinila tři osoby v kauze HFK Olomouc. Tato zpráva se naopak vůbec neobjevila ve Sportu.

V měsíci květnu Sport přetiskl původní zprávu ČTK ve čtyřech případech. Nejprve zveřejnil 12. května sdělení, že Ivo Valenta nakonec prohrál soud s fotbalovým svazem. V pondělí 16. května přetiskl informaci, že soudkyně případu Opavy a Vítkovic je údajně podjatá. Další informace ČTK ve Sportu vyšla 18. května v rubrice Fotbal ve zkratce a týkala se toho, že případ Ivana Horníka míří k soudu. Poslední den měsíce května pak otiskl zprávu, že případ Liberce míří před soud. Zprávy o Ivu Valentovi a Ivanu Horníkovi převzaly z ČTK také Hospodářské noviny. V případě Iva Valenty to však byla pouze informativní věta ve výsledkovém servisu.

Kromě těchto zpráv zveřejnily Hospodářské noviny ve výsledkovém servisu 6. května informaci o obvinění sudího Zejdy a 25. května sdělily, že tresty Liberci zůstávají v platnosti. Obě tyto zprávy vyšly ve Sportu také, ale ten je měl opět z vlastních zdrojů.

V červnu čerpal Sport z ČTK třikrát. Ve středu 15. června v telegrafickém zpravodajství citoval, že vyšetřování Sparty bylo odloženo definitivně i Nejvyšším státním zastupitelstvím. Dne 22. června přetiskl informaci, že kauza Liberce jde k soudu a 23. června využil ČTK ve zprávě, jak se s trestem vyrovnávají v Liberci. Hospodářské noviny v tomto měsíci využily ČTK jen jednou a stejně jako v případě Sportu to byla zpráva z 22. června, že kauza Liberce jde k soudu. Jiné zprávy tento měsíc Hospodářské noviny k aféře vůbec nenabídly.

V posledním sledovaném měsíci, v červenci, využila obě média pro své zprávy servis ČTK shodně jednou, ovšem v rozdílných případech. Sport přetiskl 2. července zprávu, že kauza Žižkov už míří k soudu. Hospodářské noviny uvedly 28. července ve výsledkovém servisu, že svaz aféru definitivně uzavřel. Zprávu, kterou převzal Sport, Hospodářské noviny neuvedly, zatímco informaci o konci vyšetřování zpracoval Sport opět sám.

4.4.2. Souhrn využití agenturního zpravodajství v tomto období

Deník Sport v těchto sedmi měsících využil servisu ČTK ve 20 případech, kdy se jednalo zejména o zprávy z policejního vyšetřování a jeho postupu, nebo jako tomu bylo například v případě dopisu Milana Brabce, kdy šlo o prohlášení zaslané ČTK, nebo přetiskl informaci jiného média, která se v agenturním servisu objevila. Většinu zpráv však čerpal z vlastních zdrojů.

Hospodářské noviny naopak využívaly servis ČTK v tomto období ve většině případů. Celkem jej použily šestnáctkrát. Vlastní zprávy se objevovaly jen zřídka a pouze v závažných případech a i v nich občas citovaly z ČTK některá prohlášení.

Závěr

Případ uplácení sudích v české fotbalové lize v roce 2004 výrazně ochromil na téměř jeden rok celé fotbalové hnutí v České republice. Díky významnému postavení fotbalu v očích české veřejnosti, umocněnému v tomto roce navíc úspěchem českého národního týmu na mistrovství Evropy, o aféře informovala bez výjimky všechna

média. Skandál se stal také jedním z hlavních témat diskuzí ve společnosti, což nakonec dokazuje i vznik divadelní hry *Ivánku, kamaráde, můžeš mluvit?*

O korupční aféře informovala všechna tři sledovaná média. Nejvíce zpráv publikoval podle předpokladů Sport (659), druhá byla ČTK (276), nejméně jich měly Hospodářské noviny (139). Obě média využívala v celém průběhu aféry servis České tiskové kanceláře. Zatímco Hospodářské noviny u zpráv přebraných z ČTK vždy uváděly tuto agenturu jako autora, Sport neuváděl u převzatých zpráv žádné jméno ani zkratku, avšak ve své tiráži informoval, že ke svému zpravodajství využívá servis ČTK. Podle očekávání zůstala rovněž jednotlivá média v obsahové rovině materiálu o kauze věrna svému zaměření.

ČTK informovala o aféře v celém jejím průběhu o vyšetřování policie a následné činnosti soudů a Disciplinární komise Českomoravského fotbalového svazu. Ze sportovního hlediska na kauzu hleděla v souvislosti s tím, jaké důsledky má na dění v ČMFS, potažmo ve fotbalové lize. Servis sehrál v této kauze spíše roli doplňku nebo výchozího bodu zpravodajství pro jednotlivá média. Vhodný byl také pro sdělovací prostředky, které berou sportovní zpravodajství jen jako doplněk svých služeb.

Hospodářské noviny o skandálu informovaly hlavně v jeho úvodu v kauze Synot, což bylo zapříčiněno tím, že v ní nešlo jen o uplácení rozhodčích, ale i podivné finanční machinace a propojení se sázkovými kanceláři. V průběhu dalších kauz už tak aktivní nebyly a zabývaly se jimi výhradně na sportovních stránkách, na nichž nabízely většinou pouze souhrny dění nebo krátké telegrafické zprávy.

Sport se věnoval kauze nejkompexněji ze všech sledovaných médií a po celé sledované období tvořila jednu z jeho nejdůležitějších agend. Zabýval se jak ekonomickou stránkou případu v podobě přinášení informací o vlivu na sponzoring českého fotbalu, tak i sportovní, ve které i vzhledem ke svému zaměření měl z této trojice největší záběr a informoval v ní zejména o důsledcích pro jednotlivé kluby i pro liguovou soutěž. Neopomněl ani samotné policejnímu vyšetřování a pozadí celé kauzy. Sledoval také pečlivě zasedání fotbalové disciplinární komise a téměř z každého přinesl původní reportáž i s rozhovory se všemi aktéry. Jako jediný ze sledovaných médií otiskl

plné přepisy odposlechů, zatímco Hospodářské noviny z nich občas jen krátce citovaly v jiných článcích a ČTK je měla ve svém servisu pouze díky některým důležitým zprávám převzatým z jiných médií. Současné bulvárnější pojetí deníku se projevilo v některých titulcích a na titulních stranách, v samotných zprávách už pak ne. Důležitým hybatelem aféry byla také výzva Sportu ke změnám v čele svazu z listopadu 2004, která vedla k dřívějšímu konání valné hromady ČMFS.

Co se týče pestrosti žánrů ve sledovaných médiích, nejvíce jich nabídl Sport. Kromě zpráv, to byly často rozhovory, komentáře, analýzy, přehledy dění a profily osob a klubů. Hospodářské noviny převážně přinášely pouze zprávy. Rozhovory a komentáře ke kauze se v nich objevovaly spíše jen v jejím úvodu. ČTK připravovala hlavně zprávy, souhrny a profily jednotlivých aktérů.

Servis ČTK více využívaly Hospodářské noviny, konkrétně v 62 případech. Jednalo se především o zprávy z průběhu vyšetřování aféry a z jednání disciplinární komise a agenturní servis tvořil téměř polovinu všech zpráv o aféře. Sport využíval ČTK nepatrně méně, a sice 51krát. Především přetiskoval informace z jiných médií uveřejněných v servisu agentury, nebo zprávy o vyšetřování policie. Většinu ostatních zpráv, které agentura nabídla, si dokázal pokrýt vlastními silami.

Kromě ČTK nevyužívaly Hospodářské noviny a Sport jako zdroj informací služby žádné jiné agentury. Zdrojem pro další zprávy byla policie nebo lidé z fotbalového svazu nebo uniklé odposlechy z policejního vyšetřování, takže novináři museli na rozdíl od běžného sportovního zpravodajství po informacích více pátrat na vlastní pěst. Přispěli nakonec i k tomu, že se kauza dostala pod větší drobnohled veřejnosti, a nedošlo tak k jejímu zametení pod koberec, i když ne ve všech případech byla nakonec dostatečně vyřešena a vysvětlena.

Resumé

Fotbal má v české společnosti významné postavení, a proto o kauze uplácení rozhodčích informovala všechna média včetně tří sledovaných v této práci. Podle předpokladů vydal nejvíce zpráv ke kauze Sport, následován Českou tiskovou kancelář a Hospodářskými novinami.

Hospodářské noviny i Sport využívaly ve svém zpravodajství servisu ČTK. Zatímco u Hospodářských novin tvořily agenturní zprávy až polovinu veškeré produkce ke kauze, Sport jich využíval jen jako doplňku.

V prezentaci aféry jednotlivými médii se podle předpokladů projevila i jejich orientace. ČTK poskytovala k případu jen základní informace a zprávy hlavně z policejního vyšetřování a z fotbalového svazu. Hospodářské noviny se naopak kauze věnovaly pouze v jejím úvodu v případě Synot, v němž byly vyšetřovány i podivné finanční machinace a bylo zde podezření z propojení se sázkovými kanceláři. Sportovní stránka aféry byla pokryta v Hospodářských novinách jen v základní rovině. Nejrozmanitěji se skandálu věnoval Sport. Přinášel informace o všem, co se v případě objevilo a významně do jejího průběhu zasáhl i zveřejňováním odposlechů a iniciací výzvy, která požadovala výměnu svazového vedení.

Česká média hrála ve vývoji kauzy podstatnou roli. Díky jejich prezentaci skandálu byla aféra důkladně vyšetřena, i když ne zcela ve všech případech.

Summary

Football has prominent place in Czech society, that's why all media including three watched in this thesis informed about corruption scandal. As it was supposed, most reports published Sport, followed by Czech press agency and by Hospodarske noviny.

Hospodarske noviny and Sport used in their news services of Czech news agency. While in Hospodarske noviny agency news constituted up to half of production about the case, Sport used them only like supplement.

Presentation of the case in selected media was affected by their orientation. Czech news agency offered only basic information and news mostly from police investigation and from Czech football association. Hospodarske noviny focused on the affair primarily in its beginning, when financial machination was investigated and when there were doubts about connection with betting offices. Sport part of the affair was covered only in basic level. Biggest diversity in this affair showed Sport. It brought

information about everything what happened in this case and it also considerable affected it by publishing wiretaps and by initiation of petition, which requested resignation of executive board of football association.

Czech media played important role in this case. Thanks to their presentation of scandal, affair was deeply investigated, however not absolutely in all cases.

Použitá literatura

FELT, Karel. *Český fotbal: Skandální odhalení*. 1. vyd. Praha : Ottovo nakladatelství, 2004. 536 s. ISBN 80-7360-221-0.

OSVALDOVÁ, Barbora, et al. *Praktická encyklopedie žurnalistiky a marketingové komunikace*. 3. rozš. vyd. Praha : Libri, 2007. 263 s. ISBN 978-80-7277-266-7.

OSVALDOVÁ, Barbora, et al. *Zpravodajství v médiích*. 1. vyd. Praha : Karolinum, 2001. 155 s. ISBN 80-246-0248-2.

ŠMÍD, Milan, TRUNEČKOVÁ, Ludmila. *Novinář a jeho zdroje v digitální éře*. 1. vyd. Praha : Nakladatelství Karolinum, 2009. 205 s. ISBN 978-80-246-1661-2.

TRUNEČKOVÁ, Ludmila. *Tiskové agentury*. 1. vyd. Praha : Karolinum, 1997. 109 s. ISBN 80-7184-459-4.

Prameny

Hospodářské noviny – čísla 86-254/2004 a 1-147/2005

Infobanka ČTK

Sport – čísla 103-300/2004 a 1-176/2005

Výroční zpráva o činnosti a hospodaření České tiskové kanceláře v roce 2007

Zákon 141/1961 Sb. o trestním řízení soudním

Zákon 517/1992 Sb. o České tiskové kanceláři

Ihned.cz : Zpravodajský server Hospodářských novin [online]. c1996-2009 [cit. 2009-03-23]. Dostupný z WWW: <<http://ihned.cz/>>.

Ověřování nákladu tisku - ABC ČR [online]. c2009 [cit. 2009-04-06]. Dostupný z WWW: <<http://www.abccr.cz/>>. Sport – čísla 103-303/2004 a 1-176/2004